

Kmetijski list

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

celoletno K 25.—
polletno » 13.—
Posamezna številka . . . » 1.—

Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Inserati:

1 mm inseratnega stolpiča stane za:
male oglase K 1.—
uradne razglase » 1-50
reklame » 2.—

Uredništvo in upravnistvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Kongres samostojnih kmetijskih strank Jugoslavije v Beogradu.

Sprejel si ti, o Beograd, v sebe prave odposlance naroda svoje države!

Ti, ki si ob robu države srbskega junaškega naroda prestajal skozi stoletja navale tujih narodov, si danes središče združenega jugoslovanskega naroda. Do tebe nas vodi pot iz naše slikovite pokrajine skozi nepregledne ravni rodovitnega polja. Tam v megleni dalji se dviga bajna Fruška gora, polna zemeljskih dobrot zlahtnega grozdja in raznovrstnega sadja. Srce se nam dviga ob zavesti, da je ta bogata zemlja, kjer se je šopiril tisočletje oholi Madžar kot gospodar, danes prosta in svobodna. Vzklikamo z besedami našega Gregorčiča:

Ne bo nas tujec več teptal
In tlačil nas krvavo,
Naš rod bo zdaj gospodoval,
Naš jezik, naše pravo.

Daleč si ti, o Beograd, in vendar šele v sredini naše lepe, bogate države na črti od Mure do Egejskega morja. To je bogata zemlja države zdravega, nepokvarjenega, združenega jugoslovanskega naroda. Pravimo: zdravega, krepkega naroda na bogati zemlji. — Vprašamo: Zakaj pa se zbiramo zastopniki tega seljaškega — kmetijskega naroda, posestnika te bogate zemlje, nezadovoljni v Beogradu?

Zemlja je bogata, prosta in svobodna! Res je: zemlja je prosta sovražnikov, tujih narodov izven države. Je pa polna notranjih sovražnikov — zajedalk, ki glodajo na narodnem telesu. Narod zanemarjajo in izkoriščajo, kar rodi nered in nezadovoljnost.

Kakor se radujemo nad svobodo, oziroma nad tem, da smo se otresli tujega jarma, prav tako se nam krči srce, ko gledamo nered, ki vlada v notranji državni upravi.

Naša država je kmetiska, toda kmet nima v njej nobene besede pri važnih odločitvah. Ob last nad državo si je razdelilo med se nekaj odstotkov gospodskih slojev, ki vladajo in gospodarijo po svoje in za sebe. Gotovi del te gospode se bori za grabljenje milijonov narodnega premoženja, drugi zopet za pridobitev časti in slave v slepi strankarski strasti. — In naš kmetijski narod je to uvidel in dobro ve, da je tu tudi na mestu rek našega pesnika Gregorčiča:

Dovolj je svet za vse bogat
In srečni bi vsi bili,
Ko krnh delil bi z bratom brat
S srčnimi čutili.

Ker kmetijski narod to dobro ve, zato hoče napraviti konec temu neredu. Odpraviti hoče zajedalko in vzpostaviti svojo oblast nad seboj. Kakor je kmet premagal zunanje sovražnike, tako

mora premagati tudi notranje. Kmet je narod, sila, država.

Da se izvrši ta preobrat, so zbrali kmetje svoje zastopnike v Beogradu in jim veleli, naj se zedinijo na skupno delo po vsej državi.

Hočemo tako popoln preobrat vse uprave, da bo ta uprava rešila ne le kmeta, marveč tudi vse tiste, ki žive med nami in ki trpe krivico zaradi sedanje koruptne uprave.

Vsakomur, ki trpi pod današnjimi razmerami, se trga srce, ko vidi resnični položaj. Kdor se vozi v ekspres-vlaku ali v brzovlaku od Zidanega mosta v Beograd, si lahko na prvi mah ustvari jasno sliko položaja. Tam vidiš elegantno gospodo, ki govori po uradih srbohrvaščino, a ko prideš z njo skupaj v kupeju te naravnost preseneti odurna, obsovržena madžarščina, kvečjemu slabša švabščina, kakršno madžarski židi za silo tolčejo. Ti vlaki so samo za te ljudi, ker nižjih razredov nimajo. Ti ljudje so na tistem gospodarji države, ker imajo ves denar v svoji oblasti. In ta režim podpira in vzdržuje naša koruptna gospodarska vlada. Zaraditega hočemo preobrat, državno upravo, ki se mora postaviti na široko trdno podlago, ki bo odgovarjala 90 odstotkom kmetijskega stanu, ne pa dvema odstotkoma gosposkega stanu, ker drugače se stavba zruši in si bodo zunanji sovražniki razdelili razbito državo. Zato smo se kmetje zbrali v Beogradu.

Poročilo o kongresu, ki je bil dne 1. in 2. avgusta 1920.

Kongres, ki se je vršil v veliki dvorani „Kasina“, je otvoril Jerotej Lukić, predsednik srbske kmetijske stranke „Saveza Zemljoradnika“. Na kongres so poslali svoje zastopnike srbski „Savez Zemljoradnika“, hrvatski „Seljački Savez“, dalmatinski „Težački Savez“, bosanski „Savez Težaka“ in slovenska „Samostojna kmetijska stranka“. Našo stranko so zastopali na kongresu Drofenik, Mermolja in Rajer.

Tajnik srbske stranke Komadinić je pozdravil zborovalce ter prečital došle pismene in brzojavne pozdrave.

Nato so pozdravili kongres v imenu Hrvatov Meznarić, v imenu Bosancev Gjokić, v imenu Slovencev Mermolja in v imenu Dalmatincev Stjepan Roca.

Tajnik Komadinić je prebral proglas kongresa, ki zahteva popolno izpremembo državne uprave. Dandanes je vsa oblast države v rokah stanovske zveze doktorjev, profesorjev in duhovnov, ki vodi in upravlja državo po svoje. Proglas pozivlje zborovalce kot odposlance odborov vseh samostojnih, neodvisnih kmetijskih organizacij na delo za združitev vseh pripadnikov kmetijskega stanu po vsej državi. Glede preuredbe državne uprave v kmetijskem zmislu se proglašajo izrazito razredni (klasni) stanovski boj. Proglas omenja prejšnje

kmetijske organizacije drugih strank, ki niso nikdar odgovarjale popolnoma vsem potrebam kmeta, ampak delile le milosti, vlad česar kmetijski stan ni mogel priti do veljave, ki mu pripada kot državo tvorečemu in vzdržujočemu stanu.

Srbski kmet Sardalović je govoril v zmislu: Bolje poginiti, kakor živeti kot suženj.

Bosane, poslanec Popadić je povedal, da ima naša kmetiska država samo dva samostojna kmetiska poslance. Dalje je rekel govornik, da moramo kmetje premagati notranje sovražnike prav tako, kakor smo premagali zunanje. Mi imamo v rokah najboljšo orožje, ki se imenuje hleb. To orožje je najvišja moč vojske in le mi sami moramo biti gospodarji čez njega.

Milan Drndarević iz Kragujevca je pozivljaval vse zborovalce, posebno še Hrvate in Slovence, naj se ne ozirajo na preteklost in naj ne pazijo na to, h kateri stranki je eden ali drugi prej pripadal, ampak vsi imejmo pred očmi bodočnost, za katero se je treba boriti vsem kmetom v državi z združenimi močmi.

Milan Miloradović iz Požege je rekel, da bi morala državna vlada sedaj po vojski najprej vzpostaviti red v kmetijstvu. Preskrbeti bi morala kmetom orodje in živino. Tega ni storila, pač pa se je brigala samo za trgovce in kapitaliste, če-

mur se ni treba čuditi, kajti to je gosposka vlada. Zatorej, kmetje, proč od gospode! Ustvarimo si lastno moč!

K besedi se je oglasil Milenko Vokičević, profesor iz Šumadije.

Predsednik je njegovi želji ugovarjal.

Ko je profesor pojasnil, da živi kot upokojenec na deželi med kmeti in da ima tudi kmetijo, mu je predsednik dal besedo.

Profesor je govoril v tem-le zmislu: Kmetje, vsi inteligenti nismo protivniki vašega gibanja. Mnogo nas je, ki trpimo in ki težko čakamo preuredbe državne uprave. Vaša rešitev bo naša rešitev. Združite se vsi srbski, hrvatski in slovenski kmetje! Vsi izpod Triglava, iz Dalmacije, s Cetinja ter od povsod drugod, od vseh robov in mej naše lepe države! Mi vas pozdravljamo in se vam pridružujemo.

Ranko Karić iz beogradskega okraja je obsodil koruptno trgovino s kmetijskimi pridelki, ki jih odvzema gospoda kmetu za mal denar, da nato sama z njimi bogati. Ob koncu svojega govora je dejal: Gospoda ne proizvajajo pridelkov in nima potemtakem tudi nikake pravice, da bi trgovala s pridelki drugih! Trgovina z našimi pridelki mora biti samo naša!

Agronom Vlajinac je poročal o strankinem delovanju od njene ustanovitve v mesecu oktobru leta 1919. do sedaj.

Uroš Stajić je priporočal neumorno zbiranje strankinih prispevkov ter stavil pri tem za vzgled delavce, ki toliko žrtvujejo za svoje organizacije. Dasi je delavcev tako malo, imajo vendar v Srbiji pet svojih listov. Tudi kmet si mora sam ustvariti lastno moč. Plačevati mora redno strankin davek. Brez denarja ni vojske. Zborovalci so sprejeli rade volje na znanje vest, da se bodo na koncu zborovanja pri izhodu pobirali prostovoljni prispevki za stranko.

Bosanec Gjokić je predlagal z ozirom na to, kako bi se dobil nov vir dohodkov za stranko, naj bi se nekaj dni vsakdo vzdržal kajenja. Na ta način bi spravili skupaj milijone za stranko. Predlog je bil splošno odobran.

Ljuba Vucetić Cvetojevac, je stavil predlog, mereč na ustanovitev tiskovne delniške družbe. Predlog je bil sprejet in izvolil se je zaradi njegove izvršitve tudi takoj poseben odbor.

Vojislav Vlatić je govoril o važnosti odločujoče kmetove moči na ustavotvorno skupščino. Kmet ima največji interes na tem, da se briga za državni zbor. Nas kmete zadevajo najvažnejša vprašanja države. Mi se moramo brigati tudi za vojaško vprašanje. Ne more nam biti vseeno, kdo vodi vojsko in komu izročamo svoje sinove. Visoki častniki in podčastniki ravnaajo večkrat z vojaki tako, da se jim ne moremo izročati kar na milost in nemilost. Zatorej hočemo imeti veljavo tudi tam, kjer se lahko govori o uredbi vojske.

O ustavnem vprašanju je poročal tajnik Komadinić.

Bosanec Gjokić je dejal, da hočemo tako ustavo, ki bo odgovarjala interesom agrarne države. Gospodi se zdimo mi kmetje nevedni, a pokazali ji bomo, kaj znamo. Kakor smo morali biti kmetje edini v vojski s puško v roki, prav tako moramo biti edini v boju za dobrobit našega stanu z uma svetlim mečem, ker gre za naše življenske pravice.

Pri popoldanskem zborovanju je nastopila cela vrsta navdušenih kmetških govornikov.

Za Slovence je govoril navdušeno tovariš Drogenik. Pozivljaj je srbske in hrvatske kmete, da bi kot skupna stanovska organizacija mislili tudi na Slovence, ki naj se jih ima za ravnopravne državljane. Govornik je poudarjal, da smatra sedanja vlada Slovenijo za nekako kolonijo, v kateri prebivajo državljani druge vrste. Dokaz temu bodi to, da nas je prodala ta vlada na milost in nemilost duhovnu drju. Korošcu, ki vodi v deželi popolnoma separatistično klerikalno politiko. Najzavednejši Slovenci morajo trpeti pod terorjem ljudi, ki so bili do zadnjega hipa oboževalci Habsburga, kar so v srcu še danes. Kaj takega nas boli tembolj, ker delajo to s pomočjo srbskega naroda, t. j. sedanjih njegovih voditeljev. Zborovalci so bili do solz ginjeni ob tem poročilu ter so se zarotili, da se hočejo boriti solidarno z nami za popolno ravnopravnost in osvobodjenje.

Nato je bil izvoljen odbor skupnih kmetijskih organizacij. Za Slovenijo je bil izvoljen v odbor Josip Drogenik.

Odlomki iz poročil, podanih na kongresu, se bodo priobčili v prihodnjih številkah lista.

Oglejmo si to stvar malo bližje! Demokracija pomeni vlado ljudstva po načelu: vsaka moč prihaja iz ljudstva in je torej pravo nasprotje avtokracije, ki uči, da prihaja moč od zgoraj, da se uveljavi moč in volja posameznika, samodržca. Ali se vlada pri nas demokratično? Ne, kajti nekaj samozancev drži vso oblast v rokah in dela z ljudstvom, kar hoče. Volitev ne marajo izvesti, dobro vedo, da ne bodo nikdar več prišli do sedanjih korit, kjer se tako udobno sedi in moize. Zato se krčevito drže vladnih stolčkov in v celih dveh letih ujedinjenja niso storili še ničesar drugega, kakor da so se kregali za to, kdo bo minister ali poverjenik, krpucali razne naredbе, ki naj imajo moč zakona, ki jim jo mi odločno odrekamo, zvišavali neprestano direktne in indirektnе davke ter tako delali draginjo. Kako žalostno vlogo igra n. pr. zbor, ki si je nadejal ponosno ime „narodno predstavništvo“, a ni nič drugega, kakor zbor samozvanih lenuhov. V celih dveh letih so izdelali toliko zakonov, da bi jih preštel na prstih ene roke, a ti nas stanejo nad 60 milijonov!

No, končno, ko so uvideli, da se bodo morale vendar enkrat izvršiti volitve za ustavodajni zbor ali konstituanto, so začeli krpucati volilni zakon, ki pa je prava ironija (smešenje) demokratičnega naziranja. Za kovača te verige so postavili najhujšega jugoslovanskega avtokrata (samovladea) Protića, ki mu pomaga njegov zvesti sluga doktor Korošec. Najprvo so predpisali volilem, koga smejo voliti. Ker se boje, da bosta kmet in delavec z vso gospodo pomedla, jima hočejo naprtiti dolžnost, da morata voliti tako, da bo vsak tretji poslanec akademik, t. j. doktor itd. Potem, ko je gospoda nekaj mesecev mlatila prazno slamo in kovala verigo zvišaje in neodkritosrčnosti ter laži-demokracije, se je sprla. Pa zakaj? Za to, ali smejo biti tudi državni uradniki poslanci ali ne. Lažidemokratska firma Protić-Korošec je hotela imeti le visoke birokrate, najvišje uradnike, sodnike in profesorje, inženjerje in zdravnike; demokratski klub pa tudi ljudskošolske učitelje. Pri tem se je podrlo ministrstvo. Pa nič za to, se bodo vsaj te prekl... volitve malo zavlekle in gospoda bo malo dlje sedela na mastnih ministrskih sedežih. Nekaj ministrov bo sicer zopet odletelo, a zopet nič za to, vsaj dobre masno penzijo, da bodo mogli dobro živeti ob brezdelju.

Gospoda govori vedno o „stari, gnili Avstriji“, ne da bi pomislila, da so razmere v naši državi že mnogo hujše, nego v bivši „gnili Avstriji“. Pravijo, da smo dobili v dveh ne celih letih nad petdeset ministrov in poverjenikov „na razpoloženju“, t. j. v penziji. Le tako delajte, gospoda, in uničili boste gotovo našo mlado državo moralno (nravno) in materialno (gumno). Sram vas bodi!

Ti pa, ubogi kmet-sotrpın, odpri oči in spreglej! Poglej, kam vodi ta samozvana gospoda tvojo usodo! Otrsi se je, ne delaj tlako svojim grobokopom po raznih „zvezah“, okleni se svoje „Samostojne kmetijske stranke“ in poženi, združen in močan, te pijavke pri volitvah tja, kamor spadajo, med staro šaro! Poglej bolgarskega kmeta, kako se je on otresel gospode, ki je spravila vso malo državo na rob propada, in stori isto, drugače si izgubljen! Bodi čuječ in ne dremli! Le s tvojo nevednostjo in zaspanostjo računa vsa ta gospoda, češ kmet je neumen; ta bo že naredil vse to, kar hočemo mi, a mi ga bomo pa vladali po svoje.

Vsakomur, tudi najoddaljenjšemu gorskemu kmetu, je danes znano, da ima v dinarskih pokrajinah dinar komaj tisto vrednost, kot pri nas krona. Logično bi sledilo iz tega, da morata biti dinar in jugoslovanska krona enakovredna, ker le zaupanje širokih ljudskih plasti v novčaničico daje denarju danes veljavo; v razne bajke in govorce o pokritju te ali one novčanice brez dokazov ne verjame niti kaka stara baba več.

Izvršili so zamenjavo bankovcev avstro-ogrške banke za kronskodinarske novčanice, emitirane po kr. finančnem ministrstvu. Dejansko je izvedena zamenjava al pari, le številična množina bankovcev se je znižala, kajti za 400 kron nismo n. pr. prejeli štirih bankovcev po 100 kron, marveč samo enega za 400 kron. Način te zamenjave je vsekakor delo bivše demokratsko-socialistične vlade, kar se lahko nepristransko ugotovi. Ta zasluga pa se izpremeni v prah, čim se pojavi zapuščina iste vlade, t. j. strašilo relacije 1:4 med dinarjem in med krono ter dvojne valute, ustvarjene vsled obdržanja starega dinarja v prometu.

Samoobsebi umevno je, da more biti izvedena zamenjava samo začasna brez vpliva na končno veljavno ureditev tega vprašanja. In res, vlada je podala izjavo, glasom katere je pridržana konstituenti končna rešitev te zadeve.

Človek z napol zdravim domačim razumom bi mislil, da se te skeleče rane ne bo dotaknil nihče tako dolgo, dokler ne pride zdravnik, ki jo razkuži in pozdravi. Pa ne! Je tu nekdo, ki to rano brezsrčno večja in jo zastruplja z vedno pogubnejšimi trosi za državo.

Gospoda, nehajte! Nezaupanje in odpor proti vam raste vidno. Na slepoti trpite, če vidite drugače. Pazite, da ne boste vaših nasilnih činov enkrat obžalovali! Pojdite med ljudstvo na deželi in videli boste pojave, ki so za idealista, ljubitelja narodne in državne edinosti, zelo, zelo vznemirljivi!

Poštna in kolkovne pristojbine so že zopet zvišane, tobačne cene in marsikaj drugega tudi. Kdo je o teh zvišanjih sklepal in kdo odobril te vratolomne skoke v dviganju cen s strani države in to v času, ko se nam obeta dobra žetev, ko pada vrednost tujih valut itd., o tem navadnemu zemljanu-dravljaniu ni ničesar znano. Izgleda, da gre vse to v dotičnih ministrstvih nekako avtomatično naprej, neglede na desno ali na levo. Tem nepridiprav-dejanjem pa služi za podstavo seveda razlika med dinarjem in krono, kot 1:4 v korist dinarja, kar pomeni za nas, posestnike kron, veliko krivičnost in kruto nasilstvo tembolj, ker to razmerje ni postavljeno od pravega zakonodajnega oblastva.

V Nemški Avstriji, ki je baje ob robu gospodarskega poloma, znaša poštna pristojbina za list 80 vinarjev, pri nas s krivičnim tričetrtinskim preplačilom pa krono. Pa poreci kdo, da bodi sodba tega brez obsodbe.

Mnogo je gnilega v državi Danski! Mnogo, kar bi lahko bilo pač drugače, četudi v teh izrednih razmerah ne povsem brez gnilobe. Potrebno bi bilo več (mnogo več!) medsebojne ljubezni, manj ozkosrčnega egoizma, več sprave in temeljitega preudarnega dela. Posebno slednjega nedostaja na vseh koncih in krajih, ker ga zaradi lenobe in brezdelstva, samopaštva in skrajne malomarnosti za skupen blagor državljanov in države ne more biti.

Gospodje začasni ljudski zastopniki, kaj ste storili za nas do danes? Ko boste razrešeni svojih dolžnosti, pride obračun. Prepuščamo vam lepo samoprevaro, da bo ta obračun lahek. Mi bomo plačniki, toda kakšni, to bo pokazala bodočnost.

Beg z dežele v mesta.

Z žalostnim srcem opažamo, kako sili naša mladina vedno bolj in bolj z dežele v mesto. Doma zapušča prav pogosto same starše, večkrat onemogle, ki ne morejo več delati. Na ta način peša seveda tudi naše kmetijstvo od dneva do dneva. Vprašujemo se, kaj je vendar vzrok temu brezumnemu begu v mesto. Odgovor na to je kratek: naša mladina se čim dalje bolj sramuje kmetškega dela in sramuje se dostikrat celo svoje borne rojstne hiše. Je pa še tudi drug vzrok: marsikdo sili v mesto zato, ker ga žene tja mlada

Kmetje, začnite gledati in misliti!

I.

Kako nas kmete „farbajo“.

Vsakdo se gotovo spominja časov državnega prevrata. Takrat nam je duhovska in posvetna gospoda obetala raj v bodoči državi. Kako so svoje obljube izpolnili, nam je dobro znano in bomo o tem ob priliki še kaj več izpregovorili. Za danes naj omenimo samo eno obljubo. Rekli so, da bo v naši novi državi vladala prava demokracija. O tej demokraciji smo slišali na vseh shodih, slavo-spevi na to demokracijo so zveneli iz vseh govorov in zlasti klerikalni listi so se kar cedili same „demokracije“. Mislili smo si: No, to mora biti kaj imenitnega, ta demokracija. Sedaj pa že vemo, kako si jo gospoda predstavlja. Demokracija znači po njihovih nazorih: „kmet delaj kot črna živina, plačaj in molči, drugače dobiš po gobcu!“

Kako naj vladata zadovoljstvo in navdušenje?

(Molislav D. Orliški.)

Kar se tiče različnih reform, govorimo in pišemo pri nas največ o valutni reformi. In ne brez vzroka! Kajti pri tej gre za naš že itak prazni žep. Iz vrst strokovnjakov in nestrokovnjakov se je predlagalo nešteto več ali manj pametnih načinov, kako izpeljati to reformo povoljno za državo, posestnike kronskih in srbskodinarskih novčanic. Toda vse to je dozdevno bob ob steno, kajti gospodje skaza-finančniki so ostali gluhi in se omejujejo le na akte samovoljnosti, ki sledijo poljubno drug drugemu. In če nam pri tem svojem početju ogulijo tudi kožo, kaj jim mari? Masa smo, objekt za črpanje virov v pokritje primanjkljaja, izvirajočega iz zavoženega finančnega gospodarstva.

kri, ki hoče bujnega življenja, zabav, veselje i. dr. Ne bomo opisovali na dolgo in široko veselega življenja kmetijske mladine v mestu, ampak rekli kar na kratko: vprašajte o tem sami tiste kmetijske delavce in delavke, ki so mestno življenje sami izkusili, njim boste lažje verjeli kot nam. Srce se nam krči ob pogledu na kmetijske fante in deklice, katere smo videli odhajati pred enim ali dvema letoma v mesto čile, rdeče, krepke, da jih je bilo veselje gledati. Danes vidimo, da so blede, upadlih lic, z upognjenimi hrbti, v slabih oblekah. Kako nam ne bi krvavelo srce ob pogledu na take nesrečnike, ki so v svoji lahkomišelnosti zgubili srečo, zdravje in drugo! Večkrat ne najdemo ti revčki drugega izhoda, kakor životariti naprej, dokler se njih žalostno življenje ne konča. Vprašamo se: zakaj se ne vrnejo domov, ko vidijo, da jim gre v mestu slabo? Nekateri bi se radi vrnili, pa so zapravili svoje premoženje na lahkomišeln način, vsled česar morajo zdaj hočeš nočeš ostati v mestu. Drugi zopet se ne vrnejo zato, ker jih je sram. Kakšne pa so ponavadi veselice in zabave, ki se jih udeležujejo v mestu? Povem vam kratko in jasno: delavec zasluži na dan kakih 30 do 50 kron. Vstopnica k veselici stane od 10 do 30 kron; seveda se ne more veseliti samo z vstopnico v roki, temuč treba je piti, jesti, za gospodične bonbone kupovati itd. Sedaj presodite sami, če je mogoče delavcu, da gre na veselico ob svojem bornem zaslužku, posebno še, ker je za veselico treba prilične obleke, ki stane danes zopet kakih 2000 do 5000 K. Kje naj vzame ubogi, neizučeni delavec tako vsoto za obleko? Torej, kje so delavčeve veselice? Pojdimo in ogledimo si malo razne zakotne gostilne, kjer bomo slišali preklinjanje in zabavljanje, razbijanje in hripavo petje! Kdo so ti nesrečneži: zavrženi, zaničevani, tako globoko padli? To so tisti kmetijski fantje, kateri so lahkomišeln zapustili domačo vas in se napotili v mesto, kjer preklinjajo zdaj svojo usodo in zalivajo po raznih mestnih zakotnih krčmah svoj obup in svojo nesrečo s pijačo. Deklice so prav na istem stališču, kakor fantje. Tudi one se kladijo po zloglasnih gostilnah, kjer v pijanosti in obupu prodajajo svojo nedolžnost in svoje zdravje. Tako gine na svojo in škodo celokupnega naroda najlepši up in cvet našega kmetijskega ljudstva.

Velik kmetijski shod

bo dne 22. avgusta t. l. ob treh popoldne pri Devici Mariji v Polju

na prostoru g. Iv. Benčine, p. d. Avra. Po taboru spreved v Kašelj, kjer se vrši pri tov. Gradu ob vsakem vremenu velika vrtna veselica. Čisti dobiček dobi strankin tiskovni sklad. Pridite vsi zavedni kmetje, vse žene in vsa dekleta po možnosti v narodnih nošah!

Javen shod

z veliko vrtno veselico priredi krajevni odbor SKS. na Vrhniki v nedeljo dne 29. avgusta ob treh popoldne na vrtu tovariša Fr. Dolenca.

Kmetje in kmetice, pridite na shod in na veselico vsi.

Strankine vesti.

Kmetijski praznik.

Dne 8. septembra (Mali Šmaren) bo naš kmetijski praznik. Praznovali ga bomo kmetje iz vse Slovenije.

Na ta praznik pohitimo vsi na Bled čarobni biser naše zemlje.

Spored tega dne je: dopoldne: sv. maša, ogled Bleda; popoldne: manifestacije in govori, konjska in vozovna dirka z darili, kmetijska veselica.

Vlaki se bodo vračali ponoči.

Ta dan pridite vsi moške in vse žene, vsi fantje in vsa dekleta na naš praznik! Pridite, kolikor mogoče v narodnih nošah!

Za vlake bomo skušali dobiti znižano vožnjo.

Mariborsko tajništvo SKS.

opozarja vse krajevne odbore svojega področja (okraji Maribor, Ptuj, Ormož, Ljutomer, St. Lenart, Slovenska Bistrica, Marenberk) ter one v Prekmurju, naj mu naznanijo takoj imena načelnika, podnačelnika in tajnika ter število ostalih odbornikov.

Pokrajinske vesti.

(Deželna vlada se punja.) Dr. Brejčeva vlada se je začela očitno upirati ministrstvu ter je sporočila v Beograd, da noče priznati in izvrševati raznih odredb, ki ne ugajajo strankarskim načelom posameznih poverjenikov. Tak punt bo seveda treba brezobzirno zlomiti.

(Zavijanje resnice.) V knjižnici „Velika nevarnost za vero“ pišejo klerikalci, da je rekel Mrmolja na shodu v Horjulu: „Vera nima za kmeta druge tolažbe kakor: „Kolikor slabše se ti godi na tem svetu, toliko boljše se ti bode na onem svetu.“ To je zopet ena hudobija več tistih ljudi, ki se hočejo samo z lažjo vzdržati na površju ter vladati ljudstvo v slepi pokorščini. Poglejmo, kako je rekel Mrmolja! Dokazoval je, da klerikalna stranka, ki hoče imeti vse stanove v oblasti, skrbi le za druge, za kmeta pa hoče, naj mu zadostuje le ona verska tolažba. Torej ne zanika verske resnice, ampak hoče le dokazati, da ni dovolj, da se bo kmetu na drugem svetu bolje godilo, marveč da mu je skrbeti tudi za posvetnost. In kmet je pri tem najbolj v zadregi, ker nima stalnih ali gotovih dohodkov, pač pa ima kopice otrok, katere mora preskrbovati nele z jedjo, ampak tudi z obleko i. dr. Glede delavcev se hvalite, da ste vi zanje dosegli tisti pogubni osemurni delavnik. Delavca nič ne strašite, da je brezverec, če vas v politiki ne posluša, ker se bojite, da vam zadnji uide k socialistom. Kmetu naj zadostuje le verska tolažba, da bo pokorneje delal in redil vse druge lenuhe in parazite. Če se kdo gane in se hoče otresti teh pijavk ter sam pogledati v svet, je revež že proti veri. S tem, kar govore Mrmolja in drugi naši govorniki, se ne zanika verski nauk, kakor vi hudobno zavijate. Hočemo le povedati, da je tudi kmet človek, ki mu pristojna ista veljava, kakor drugim stanovom. Mi spoštujemo Kristusovo vero, ki je dobra in ostane potrebna, dokler ostane človeštvo. Vi se pa iz vere norčujete, drugače bi je ne vlačili vedno v politiko. Le vi boste škodovali veri in ne mi, dokler boste učili, da je edino vaša stranka zveličalna. Ta nauk je brezverski in protiverski. Kmetje, zagotavljamo vas, da bodo ti gospodje še tisočintisočkrat pisali take hudobne laži, preden bodo volitve. Zatorej bodite mirni! Vedite le eno: Ti ljudje se ne morejo z resnico proti nam boriti. Če hočejo resnico, morajo učiti, da imamo kmetje prav, če imamo svojo stranko, ker smo glavni in najmočnejši stan. Ker pa tega nam ne privošči in ne dovolijo, morajo se vzdržati le z lažjo in z zavijanjem resnice. Torej, tovariši kmetje! Le pogumno naprej brez ozira na levo ali desno! Ne strašite se nikogar! Kot kristjani spoštujemo vero očetov! Kot državljani nadaljujemo njih delo: Boj za staro pravdo, dokler ga ne dovršimo! Vse za prostost in osvoboditev kmetijskega stanu!

(Pomota) se je vrinila v članek „Primate tatu“! v naši 32. številki. V drugem stolpcu prve strani, v peti vrsti od zgoraj, se mora namreč pravilno glasiti: „... v Jugoslaviji, kjer je štiri in pol milijona katolikov“ in ne „tri in pol milijona“.

(O prepovedi točenja alkoholnih pijač.) Ko smo bili svoj čas pri dr. Brejcu in protestirali zaradi naredbe o omejitvi gostilniškega obrta, nam je rekel: „Zaradi mene, če tudi ni nikoli nobena gostilna odprta.“ Tako govori predsednik deželne vlade, čigar dolžnost je, skrbeti za vse. Tako se tudi skrbi za kmeta-vinorejca. V času, ko so z visoko carino ustavili izvoz vina v inozemstvo, so doma prepovedali točenje. Mogoče, da je bilo to umestno ob dnevih štrajka. Ali neumestno je bilo, da so to omejitve hoteli kar vzdržati, po izjavi Brejčevi. Točenje žganja pa je ostalo

nadalje prepovedano. Kmet je s tem nepreračunljivo prizadet. Kupčija z vinom je tedaj kar obstala in še danes stoji. Vinogradnik ima ogromne izdatke za delavce in kupovati bo moral še nove sode za novi pridelek. Kriza bo postala še hujša, ko bodo Madžari spravili svoja vina na inozemske trge. Stanje vinogradnikovo je torej obupno. Ako bi ne bilo tako neumne nekmetske vlade, ki je z nerodno carino in s prepovedjo točenja provzročila vinsko krizo, bi bilo do nove letine vse vino dobro prodano. Kmet-vinogradnik in viničar bi bila rešena. Tako pa bosta vsled nekmetske vlade oba pognana v bedo. Sedaj še recite, da gospodarstvo in politika nista eno. Kdor je gospodar politike, ta je gospodar našega žepa in našega življenja. Ker smo mi kmetje o tem trdno prepričani, zato ne bomo prej odjenjali, dokler ne dobimo politike (to je državne uprave) v svojo oblast.

(„Domoljub“ zavija,) ker trdi, da je naš list napadal „veliki katoliški shod v Mariboru“ (pa so vedno bobnali, da bo v Mariboru „tabor orlov“) Kako se je na tem shodu versko življenje in mišljenje naše mladine poglobilo, tega ne maramo raziskovati, čeravno bi lahko navedli več pikantnih dogodkov iz mestnega parka in predmestnih gostiln. Ovreči moramo le „Domoljubovo“ laž, da smo shod napadali. Mi smo le upravičeno kritizirali razne poverjenike (Remca, Fona), ki so vsiljevali uradnikom dopuste, ako se shoda udeležijo, uradnike pa vendar povečini plačujejo kmetje, da bi delali in vršili svoje dolžnosti, ne pa se vozili okrog na zabave. Istotako smo kritizirali ministra saobračaja dr. Korošca, ki ni dovolil obrtnikom za važno zborovanje v Borovljah znižane vožnje, pač pa za omenjeni tabor v Mariboru. Ali smo postopali prav in ali ni „Domoljub“ očitno lažnivec, o tem naj sodijo naši naročniki in pristaši.

(Prenaglo je zinil) „Domoljub“, ko nas je dolžil pobratimstva z „Domovino“ in z liberalci. Isti dan, ko je izšlo to natolcevanje v „Domoljubu“ je že tudi naš list pojasnil pomoto, ki se je prigodila v tiskarni z našim dopisom iz Slovenske Bistrice. Ker poznamo „Domoljubove“ pisarje, ki prežijo na nas kakor lačni pes na kost, zato smo se pravočasno zavarovali pred zlobneži.

(Orlovsko slanje, katoliški shod) ali kakor še imenujejo zadnje prireditve v Mariboru je bila prava mednarodna brezbarvna stvar. Kako se strinja z narodnimi in državnimi načeli, da je neki Maraković ali Makarović nazdravil Nemcem v nemškem jeziku, da so poslali nemški „turnarji“ prirediteljem svoj srčni pozdrav! Naši stranki ta gospoda kaj rada očita, da zbira pod svojim okriljem tudi bivše nemškutarske kmete, toda na nobenem shodu, na nobeni prireditvi naše stranke se še ni govorilo nemško ter nas tudi Nemci ne pozdravljajo, ker vedo, da smo narodni.

(Kdo je lahko Orel?) Prekmurski župnik Klekl piše v Novinah: „Orlovsko društvo vzame med sebe samo tiste, ki verjejo v Boga. Vsak verujoči židov i protestant sliši zato v orlovsko društvo“.

(Sokoli in Orli) se gledajo kot pes in mačka. Ni naša stvar, da bi preiskovali in razsojali, na kateri strani je pravica. Toda naš narodni in državni ugled zahteva, da se napetosti izravnavajo med štirimi stenami. Ako gospodo veseli, se lahko medsebojno pošteno zlasa in oklesti. Sramota pa je, ako taki domači prepri izbruhnejo pred tuji gosti, kakor se je to zgodilo nedavno na Bledu povodom „Orlovskega izleta“.

(Agrarno ravnateljstvo) v Ljubljani se je ustanovilo z namenom, da izvršuje razdelitev veleposestev, naselitve, podelitve sveta dobrovoljcem in nadzorovanje vse zadeve. Okrožni agrarni urad se ustanovi pri vseh okrajnih glavarstvih, za Koroško v Borovljah in za Prekmurje v Murski Soboti.

(Slovenski dobrovoljci) so na zadnjem svojem sestanku odločno zahtevali, da se izvede agrarna reforma ter se jim pri tem izpolnijo dane obljube.

(Sorodnikom padlih vojakov) je dovolilo ministrstvo četrtinsko vožnjo po vseh železnicah, ako nameravajo obiskati grobove padlih, jim napraviti spomenike ali prepeljati njih ostanke v domovino. Ta ugodnost pa velja samo za tiste, ki dokažejo, da plačujejo manj kot 60 kron neposrednjega davka.

(Ljubljanske mitnice.) Napredna Ljubljana, središče Slovenije, vzdržuje še vedno staroveško

ustanovo cestinarjev, ki pobirajo na mitnicah užitino. Ali ni škandal, ker se vsakega človeka z nahrbtnikom ali s culico lovi in ustavlja na cesti ter se ga vlačijo na mitnico. Prav isto se dogaja, kadar kmet ali kmetica kaj prineseta ali pripeljeta v mesto. Mudi in zadržuje se ju na mitnici, namesto da bi se jih pustilo z živim na trg, kjer bi ga hitro prodala in nato odšla domov po svojem delu. Vidi se, da mestjan nima pojma, kako je kmetu čas drag. Odpravite to sramoto, to oviro prometa! Boste že kako drugače, na modernejši način, našli dohodke v nadomestilo.

(Podražitev vožnje po železnicih) nastopi dne 16. t. m. Plačati bo treba v tretjem razredu vsaki osebi za kilometer vožnje v brzovlaku 72 v, v osebnem vlaku pa 48 v. Tarife za blago se zvišajo za 300 odstotkov, t. j. današnje pristojbine se potroje.

(Minister železnic dr. Korošec) je preskrbel še trikrat dražjo vožnjo po železnici za blagovni promet. To prihaja še po vrhu ovir s carino, da nam so ostali vino in drugi pridelki doma. Izgovarja se na izgubo železnice. Po drugi strani pa se njegova stranka hvali, da je dosegla osemurni delavnik. Prej sta delali dve skupini železničarjev v 24 urah, zdaj je pa treba treh. Tako se dela za kmeta!

(Izseljevanje v Ameriko) se je zopet začelo na debelo. Največ se izseljujejo ženske. Izseljevanju so pač krive še neurejene razmere, saj dela in jela bi bilo v naši državi za vse dovolj.

(Na zimski kmetijskogospodinjški šoli v Repnjah) se prične novo šolsko leto z dnem 15. oktobra. Šola traja šest mesecev, in sicer od dne 15. oktobra 1920. do dne 15. aprila 1921. V zavod se sprejme 12 gojenk z vso potrebno oskrbo. Oskrbovalnina znaša 240 kron na mesec v denarju, v živilih pa za ves tečaj 50 kg bele moke, 4 kg masti in 4 kg sladkorja. Prošnje za sprejem gojenk, ki morajo biti najmanj 18 let stare, se naj vložijo do dne 10. septembra t. l. pri vodstvu kmetijskogospodinjške šole v Repnjah, p. Vodice na Gorenjskem.

(Velik požar) je uničil vas Jesenje v občini Hotič pri Litiji. Zgorela so vsa poslopja z vsemi pridelki in večina živine. Škodo cenijo na poldrugi milijon kron, a vsa zavarovanja znašajo samo 10.000 kron. Usmilite se kruto prizadetih tovarišev ter pošljite pomoč za nje na „Odbor za nabiranje darov za pogorelece v Hotiču pri Litiji“!

(V Metliki in okolici) so imeli dne 4. t. m. strahovit vihar z nalivi in točo. Vsi pridelki so uničeni, kozolci razbiti in mnogo poslopij razkrih.

(Kmetom v novomeški okolici v prevdarek.) Gnezdo najstrastnejše agitacije proti naši kmečki stranki je v novomeškem frančiškanskem samostanu. Odkar so gospodje zaradi dobro znanih, nečednih razmer izgubili ljudsko šolo, so se vrgli z vso vmeno na politiko. Druzega dela, razen zabave, itak nimajo. Najstrastnejši med vsemi pa je zloglasni „general tercijski“, pater Pavel, katerega edinega vsled omenjenih razmer niso premestili, ker je hud agitator. Na zadnjem tercijskem shodu na Trški gori je naravnost hujškal naše žene in naša dekleta proti nam in naši stranki. Rekel je, da mora žena odreči možu pokorščino, nevesta ženinu itd., ako ne bosta volila klerikalno. To je vse govoril pri cerkveni pridigi, dasi je sam „Slovenec“ malo prej pisal, da je duhovnikom od cerkvene oblasti prepovedano v cerkvi politizirati. No, kmetje, na nas je, da si zapomnimo vse hujške, ki delajo proti ujedinenju našega kmečkanskega stanu. Frančiškanski red je — ali bi vsaj moral biti — red, ki je navezan na javne miloščine. Koliko je to v resnici, ne vemo; vemo pa, da gospodje pobirajo žitno in vinsko biro v naši okolici. Ta bira je prostovoljna, nihče ni primoran kaj podariti. Svetujemo vam, da se zavedate svoje stanovske časti in da moža, ki se prikaže z bisago ali brento, proseč miloščine za frančiškanski samostan, dostojno sicer, ampak odločno zavrne. Ljudem, ki hujškajo proti naši stranki in kmečki organizaciji, ne damo nič! Ako ste namenjeni kaj dati, naklonite to raje usmiljenim bratom, kateri red v resnici ni zgrešil svojega posla krščanske usmiljenosti, ki jo izvaja vsakemu nasproti, zlasti nasproti našemu kmečkemu ljudstvu. Ker je bolnica usmiljenih bratov v Kandiji zelo potrebna pomoči in ker je bila še hudo prizadeta po veliki denarni tatvini, jo še posebe

priporočamo vsem svojim somišljenikom. Pokažite, da znate ločiti ljulko od pšenice!

(Bela vrana.) „Slovenski gospodar“ je prinesel kot veliko zmago vest, da je neki Matevž Šmid od Sv. Petra na Medvedovem selu izstopil iz naše stranke. Ako bi mi hoteli priobčevati ime na vseh tovarišev, ki so izpregledali, obrnili hrbet „Lažikmeti zvezi“ ter pristopili k naši stranki, napolnili bi lahko nekaj izdaj svojega lista.

(Na Pilštanju) na Štajerskem je že od nekdanj čvetelo tercijsalstvo ter so prav pogosti slučaji verske blaznosti. Za to skrbe vsakokratni župniki, ki so menda za to „pobožno“ faro posebej izbrani. Tudi sedanji župnik g. Jakob Rautar, hud nasprotnik naše „samostojne“, ima tako prismojene oboževalke, da so mu za god napravile velikanski kres (ob naših državnih in narodnih praznikih seveda kresov ni videti!). Za kres sta tercijski Roza B. in Terezija P. znašali več dni dračje in vejevje; ako pa jih kmet naprosi za pomoč pri delu, pa pravita, da nimata časa. Tercijske so si nabavile tudi smodnika, da so pekali možnarji. Pri tem so zažgale ves grič in Zagorjski mlin. S pomočjo orožnikov se je požar jedva omejil. Ali je potrebno takšno osebno malikovanje.

(Mesto Celje) šteje 6301 prebivalca, od katerih je 4835 Slovencev, 1279 Nemcev in 187 oseb brez pripadnosti. Leta 1910. so našli le 2043 Slovencev in 4807 Nemcev. Sedaj šele je prišlo na dan, kako krivično so nas zapisovali.

(Komisija za določevanje natančnih mej na Štajerskem) je začela poslovati dne 12. t. m.

(Občinske volitve) za slovenjebistriški okraj so baje razpisane na dan 18. oktobra. Ne moremo prav verjeti, da bi se napravila taka izjema baš v okraju, kjer je naša SKS. močno razvita, a nam že več mesecev politično oblastvo prepoveduje shode zaradi — črnih koz. Mogoča pa je tudi taka zahrbtna spletkarja proti naši stranki.

(Naši vojaki v Stari Srbiji) pošiljajo domov pritožbe, kako se čutijo zapuščene in prezirane, da morajo deloma nositi svojo obleko ter svoje perilo in obuvalo. Značilno je, da prihajajo take pritožbe poglavitno od fantov, ki so doma okrog Maribora, kjer se še vedno tajno hujška proti Srbiji in našemu ujedinenju. Pritožniki se še vedno podpisujejo Johana, Franz. Ker najbrže med seboj nemškutarijo, zato jih Srbi gotovo ne gledajo prijazno kot svoje brate. Umevno je, da vsak vojak ne more služiti doma med svojimi, saj Srbi tudi morajo služiti v naših krajih, daleč od domovine, nekateri že neprestano šest do osem let, a ne mrmrajo. Tudi naši fantje in moške niso smeli kritizirati med vojno, ko so morali cela leta prebiti v strelskih jarkih, še v vse drugačnih krajih, kakor je n. pr. Knjaževac v Srbiji. Vojaška služba ni kratkočasje na letovišču, temuč resna državljanska dolžnost! Francoski vojaki morajo služiti v Afriki, angleški v Indiji itd., a ne mrmrajo! Vsekakor pa pozivljemo naše poslance, naj se tudi za te stvari resno zanimajo, zahtevajo preiskavo in odpravo vsake krivice ter posebno zahtevajo, da bo država vojake primerno oblačila, oblačila in hranila. Tam pa, kjer morajo vojaki trgati svojo obleko, obuvalo in perilo, pa se jim mora dati popolna odškodnina v denarju, da ne pridejo domov nagi in bosi. Enaka pravica za vse!

(Carinska obmejna postaja) se je preselila iz Špilja v Maribor.

(Na progi Špilje-Ljutomer) se uvede dnevno po en mešani vlak v vsaki smeri zgolj za jugoslovanske potnike. Na avstrijskih postajah ne bodo smeli vstopati potniki.

(Carinska meja na Koroškem odpravljena.) Sedaj se že sme iz našega ozemlja prosto izvažati v nemško cono goveja živina, za izvoz živil pa daje dovoljenje okrajno glavarstvo. S tem se je začelo, česar smo se bali. Edina tolažba je ta, da naše koroško ljudstvo ne zaupa avstrijskemu papirnatemu denarju.

(Italijani prežijo na Gorenjsko.) Italijanski generalni štab je poslal našim občinam do Jesenic poziv, naj pošljejo podrobne podatke za vojaško nastanitev. To dokazuje, da Italijani računajo na te naše kraje. Ako bi se Nemcem in Italijanom posrečilo, da se odpravi demarkacijska črta na Koroškem, bi brezdvomno zasedli Italijani Bohinj, Bled in Jesenice, da dobe zvezo s Koroško.

(Nova nasilstva.) Po Trstu so nabiti lepaki, da se morajo takoj odstraniti jugoslovanski uslužbenci iz vseh pomorskih podjetij, sicer se bodo

obnovila grozodejstva. Pomisliti je treba, da so v pomorskih službah večinoma Hrvatje in Slovenci.

(Kaj se pripravlja na Koroškem?) Čim dalje jasneje je, da je antantina komisija, ki pripravlja ljudsko glasovanje na Koroškem, docela zabredla v nemško-italijansko strugo. Za enkrat sicer še ni popolnoma odpravila demarkacijske črte, toda očitno dela na to, da kmalu ustreže Nemcem in Italijanom tudi v tem oziru. Komisija je namreč odločila, da pusti v con A našo upravo, naše orožnike in vojake le toliko časa, dokler bo sta pri nas mir in red. Istočasno pa dovoljuje prehod v našo cono najhujšim nemškim izživačem, ki bodo že poskrbeli, da se mir in red prekršita. In res že prihajajo poročila o krvavih spopadih, vlomih in ropih, česar vsega ni bilo vse leto, dokler je bil dohod Nemcem zabranjen.

(Tolovajstva v Prekmurju.) Prejšnji teden so napadle močne madžarske tolpe naše straže pri Hodošu in Pucojncih. Tolpam je pomagalo domače prebivalstvo protestantske vere s svojimi duhovniki vred. Naše straže so napad odbile ter polovile več prekučuhov, med njimi tri madžarske odvetnike v Murski Soboti.

(Velikost Prekmurja.) Poprej madžarsko Prekmurje, ki ga ima zasedenega naša država, meri blizu 165.000 orolov s približno 95.000 prebivalci, od katerih je 59.000 katolikov, 34.500 protestantov in 1500 židov. Po narodnosti je 80.000 Slovencev, 13.000 Madžarov in 1500 Nemcev.

Kmetje! Zbirajte pri vsaki priliki, bodisi na veselici, shodih, sestankih ali svatbah, za svojo, t. j. SKS., prispevke, ki jih pošiljate ali s po.oznami „kmetijski list“ ali pa s poštnimi nakaznicami na načelnštvo SKS. v Ljubljano, Kongresni trg št. 9! Za vojsko je treba namreč treh reči, t. j. denarja, denarja in denarja. Naše delo je najpotrebnejša vojska za Staro pravdo. Kar daste za stranko, daste sami sebi. Poglejte delavce, kako podpirajo svoje organizacije, in posnemajte jih! Noben kmet naj ne pozabi, da je le v samopomoci rešitev kmetov!

Politični katekizem.

Kaj je politika?

Pod besedo politika je razumeti toliko kot nekako „državno modrost“ v delu za obči blagor, tedaj dobro urejevanje in vodstvo vseh panog državne in deželne uprave. Našo državo upravljajo sedaj narodno predstavništvo (ki snuje zakone, odloča v davčnih, splošnogospodarskih, trgovinskih, carinskih, prosvetnih, verskih, obrtnih, vojnih in raznih drugih zadevah), dalje ministrstva, deželne vlade in njim podrejeni uradi. Ta oblastva imenujemo „politično oblast“.

Politika, bodisi splošna, t. j. državna, bodisi deželna, oziroma občinska, zadeva vsakega posameznika zasebno in gospodarsko življenje, vsled česar je torej vsakdo v svojo lastno korist dolžan, da se briga za politiko.

Kaj je politična stranka?

Politična stranka je skupina državljanov, kateri si sestavijo gotova načela, ki jih hočejo uresničiti. Ta načela so sestavljena iz zahtev, želj in dobrih misli strankinih pristašev. Danes imajo najboljša načela stranke, ki so stanovskega značaja, kakor n. pr. kmetijske stranke za kmetijske zadeve, delavske stranke za delavske zadeve, meščanske stranke pa za zadeve meščanov.

Stranke, ki hočejo spraviti zahteve kmetov, delavcev, meščanov i. dr. pod enim klobukom v sklad, so za nič in so podobne početju človeka, ki hoče lepo mirno v košaro spraviti ogenj in vodo ter ne verjame, da voda iz košare izteče, ogenj pa košaro upepeli.

Katere politične stranke imamo v Jugoslaviji?

V Sloveniji so:

1.) Stare stranke:

Slovenska ljudska stranka ali klerikalna stranka ali SLS.

Jugoslovanska demokratska stranka ali liberalna stranka ali JDS.

Jugoslovanska socialno-demokratska stranka ali JSDS.

Izporočajte uredništvu vse zanimivosti vašega kraja!

2.) Nove stranke:

Samostojna kmetijska stranka ali SKS.;
Narodno-socialna stranka ali NSS.;
Komunistična stranka ali KS.

Na Hrvatskem so:

1.) Stare stranke:

Jugoslovanska demokratska stranka;
Jugoslovanska socialno-demokratska stranka;
Hrvatska pučka stranka;
Narodna stranka (ali Narodni klub);
Seljačka stranka (Radićeva).

2.) Nove stranke:

Seljački Savez (kakor naša SKS.);
Komunistična stranka;
Židovska stranka.

V Srbiji so:

1.) Stare stranke:

Radikalna stranka;
Samostalna stranka (republikanci);
Napredna stranka;
Nacionalna (prej liberalna) stranka;
Socialno-demokratska stranka.

2.) Nove stranke:

Savez zemljoradnika (kakor naša SKS.), ki kateremu se priključujejo samostojni kmetje tudi iz Bosne in Dalmacije;
Savez seljaka;
Komunistična stranka.

Stare stranke so na podstavi njih prejšnje moči, odnosno kompromisov, zastopane v začasnem narodnem predstavništvu (brez izvoljenih poslancev) in v vladah, nove stranke pa do volitev ne bodo zastopane niti v parlamentu, niti v osrednji vladi, niti v pokrajinskih vladah. Starim strankam seveda te nove stranke niso dobrodošle, ker jim bodo pri volitvah vzele moč iz rok.

Politične vesti.

(Ministrska kriza poostrena.) Vesniču se zopet ni posrečilo sestaviti nove vlade zaradi trme dr. Koroščeve in Protičeve stranke. Radikalci in njihovi slovenski zavezniki so neizprosni proti agrarni reformi, zavrgli so predlog demokratov, naj dobe zemljo tisti, ki jo obdelujejo. Tudi ne privolijo, da bi dobili prostovoljci potrebna zemljišča in poljedelsko orodje. Srbski radikalci in njihovi slovenski zavezniki hočejo torej ščititi bogate veleposestnike in samostane. Nadalje so nastopili proti agrarnim zahtevam, naj bo izvoz odvišnih poljskih pridelkov prost. Dr. Koroščeva in Protičeva skupina vztraja pri zahtevi, da se inora ves izvoz vršiti le preko beogradske centrale. Sedaj vidimo, kje so nasprotniki kmetovalcev.

(Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.) Tako je sedaj uradni naslov za našo državo ter se ne sme več uporabljati ime „Kraljestvo SHS“.

(Ljudsko štetje) v naši državi se izvrši dne 31. decembra letos.

(Pogodba) med Jugoslavijo in Češkoslovaško je sklenjena in podpisana. Naša država bo prodala Češkoslovaški 250 vagonov moke, v zameno pa dobimo več premoga.

(Italija pred revolucijo?) Vodja ruskih boljševikov Lenin je izjavil, da se mora v Italiji prav kmalu odločiti, kdaj izbruhne revolucija.

(Italijani so zapustili Albanijo.) Ilekot Saseno in mesto Skader še drže zasedena. Vojaštvo namenjeno za Albanijo, se tako punta, da ga morajo pošiljati tja brez orožja v spremstvu karabinerjev.

(Radić obsojen.) Bivši vodja hrvatskih kmetov, Stepan Radić, je bil obsojen zaradi škovanja zoper enotno državo na dve in pol leta ječe. Hrvatski tovariši so postali previdnejši pri izbiri vsiljivih gospodskih voditeljev.

(6 milijard kron kredita) je dovolila poslanska zbornica na Dunaju Avstriji do konca leta.

(Nemška Štajerska) ima 109 milijonov kron primanjkljaja.

(Madžari se oborožujejo.) Mirovna pogodba je dovolila Madžarski samo 35.000 vojakov, toda Madžari imajo že nad 150.000 oboroženih vojakov ter še neprestano vpoklicujejo nove letnike, nakupujejo od vseh strani orožje in municijo ter se sploh naglo pripravljajo za vojsko. Proti komu? V prvi vrsti pač proti Avstriji, potem pa tudi proti Jugoslaviji in Češkoslovaški. Nedavno je

madžarska vojaška tolpa pri belem dnevu napadla in izropala avstrijsko vojaško skladišče v Fürstenfeldu, a Dunajčani se resno boje, da bi prišli Madžari ropat v Dunajsko Novo mesto ali pa še na Dunaj sam. Antanta pa se kaže brez moči in morda še odobrava in podpira madžarske pusto-lovščine.

(Rumunija se pripravlja na vojsko) zoper Rusijo. V naglici mobilizira, iz obmejnih krajev pa spravlja blago in živino v notranjost. Rumunija hoče torej po sili doseči usodo Poljske. Trdno se zanašamo, da se naši državniki in diplomatje ne bodo dali zapeljati.

(Kmetjska vlada na Bolgarskem.) Ker imajo v bolgarskem sobranju večino agrarci, zato je tudi večina ministrov vzeta iz te stranke. Ministrski predsednik Stambulski je prav tako pristal kmetjske stranke. Tamož dela odločno in zdravo politiko, tako da se bo Bolgarska prav kmalu gospodarsko opomogla. Posebno velike važnosti je novi zakon glede obveznega dela. Vsak državljan, moški z 20., ženske pa z 18. letom, je dolžan delati za državo, in sicer moški 16, ženske pa 10 mesecev. Moški, ki so sposobni za vojaške, so seveda prosti obveznosti dela. Na ta način bo država poceni gradila ceste, železnice, prekope in druga javna poslopja ter proizvajala pridelovanje rud in tovarniške izdelke. Družinski očetje bodo delali le polovico, to je osem mesecev. K delu bodo pozvani obvezanci samo v takem času, ko ne bodo imeli doma nujnih opravil. — Tudi agrarno reformo izvede Stambulski v najkrajšem času prav odločno, dočim se pri nas igrajo s to zadevo že poldrugo leto brez uspeha. Na Bolgarskem bo smela imeti vsaka poljedelska družina le toliko sveta, kolikor ga bo mogla sama obdelovati. Ves ostali svet se bo razdelil proti plačilu takim kmetovalcem, ki imajo premalo zemlje.

(Rusi pred Varšavo.) Že prejšnji teden je prišla ruska vojska pred glavno poljsko mesto Varšavo ter začela mesto obstreljevati s težkimi topovi. Poljska posadka se sicer brani, toda danes je mesto brezdvomno že v ruskih rokah. Preden bo prišla objubljena antantina pomoč, bodo Rusi že najbrž zasedli vso Poljsko ter jo spremenili v sovjetsko republiko.

Ustanovni občni zbor „Ekonom“

se bo vršil v kratkem. Dan in spored občnega zbora se bosta določila na prihodnji seji.

Delnice se lahko še vplačujejo. Vsaka delnica velja 200 kron. Delničar ne prevzame nikakega jamstva. Ako nimate položnice, vplačajte delnice po poštni nakaznici! Delnice se obrestujejo s 5 odstotki.

Ne zamudite ugodne prilike!

Bodočnost našega vinarstva.

Vinarstvo v Jugoslaviji sploh, posebe v Sloveniji, se nahaja očitno pred težko krizo, ki bo izbruhnila ob prvi boljši vinski trgatvi, torej mogoče že prihodnjo jesen.

Kriza, ki stoji na vidiku, bo nastala vsled nadprodukcije vina. Da nastane ta nadprodukcija, ni treba ravno bogve kako bogate vinske letine. Pomisliti moramo namreč, da je še precej vinskega pridelka letnikov 1918. in 1919. v naših kleteh in da poleg precej dobre sadne letine že srednja trgatve lahko provzroči nadprodukcijo vina.

Vsaki nadprodukciji pa sledi padanje cen dotičnega pridelka in nevarnost je zelo velika, da padejo pod današnjimi razmerami vinske cene tako močno, da ne bodo niti od daleka kriti pridelovalni stroški.

Stagnacija v vinskem prometu je itak skoraj popolna. Vinske cene so padle v zadnjih dveh do treh mesecih za 50 odstotkov, deloma skoro za 100 odstotkov, in so s tem že dosegle, oziroma prekorale, takorekoč višek pridelovalnih stroškov.

Stagnacije v vinskem prometu so krive deloma vladne odredbe, ki so ovirale izvoz naših vin v avstrijsko republiko tako dolgo, dokler ni naraščanje vrednosti naše krone napram nemškoavstrijski kroni izvoza popolnoma onemogočilo, deloma pa sploh življenske razmere.

Da je tako prišlo, tega smo krivi največ vinorejci Jugoslavije sami, ker se nismo pravočasno strnili v močno strokovno organizacijo, ki bi imela

voljo in moč, da bi vplivala na vlado in tako preprečila pogubonosne odredbe in ovire izvozu našega vina v inozemstvo, na katerega smo navezani z najmanj tretjino našega vinskega pridelka. Podpisani odsek kot edina korporacija v zaščito vinarstva v Sloveniji je storil sicer svojo dolžnost, vendar pa ni mogel doseči tega, kar bi lahko dosegla močna, vse vinogradnike predstavljajoča organizacija.

Vinorejci! Še je čas! Združimo se torej! Osnujmo si organizacijo, v kateri bodo vsi vinogradniki Jugoslavije! Bodimo zvesti čuvarji dedščine svojih pradedov, ohranimo in izpopolnimo, kar smo od njih prevzeli, našim potomcem na korist ter v procvit in blagor naše krasne domovine! Strnimo se v močno falango, ki bo stala neomahljivo na braniku za interese našega vinarstva in ne pozabimo nikoli, da le „v slogi je moč“!

Snuje se organizacija vinogradnikov za vso Jugoslavijo po vzgledu bivšega avstrijskega „Reichsweinbauvereina“, ki je imel neprecenljive zasluge za procvit vinarstva v bivši Avstriji. Podpisani odsek je prevzel nalogo, da stopi v dotiko s strokovnimi krogi Hrvaške, Srbije, Bosne in Dalmacije v svrhu sestave pripravljalnega odbora za ustanovitev nameravane organizacije. Kakor hitro bo ta pripravljalni odbor sestavljen, se ga bo sklicalo k seji, na kateri se bodo obravnavale vse podrobnosti in določil dan za ustanovni zbor organizacije.

Interesenti, ki se žele udeležiti ustanovnega zborovanja, ki bo najbrže že v teku meseca septembra t. l. v Zagrebu in na katerem se bo razpravljalo tudi o najnujnejših potrebah vinarstva, oziroma ki žele pristopiti kot člani v organizacijo, ki bo nudila svojim članom najrazličnejše ugodnosti, se s tem prijazno vabijo, da naznanijo že sedaj svoje naslove podpisaneu odboru; uredništva vseh časnikov pa obenem naprošamo, da ponatisnejo v interesu svojih bralcev ta članek!

Vinarski in sadjarski odsek Slovenske kmetijske družbe kot začasni pripravljalni odbor za ustanovitev vinarske organizacije za Jugoslavijo.

Za odsek: vinarski ravnatelj Puklavec s. r.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Posledica vladne krize) je padanje naše valute, posebno napram liri. Dr. Korošec s srbskimi radikali nosi krivdo na tem. A kaj njemu mar obubožanje države in ljudstva, samo da ima njegova stranka moč in polna korita.

(Kdor ima stare kolke) kronske veljave, jih lahko zamenja za nove samo še do 30. septembra t. l. pri davčnih uradih.

(Izvoz živine.) Izvažati je dovoljeno bike in vole nad 10 let stare ter konje in kobile nad 16 let stare. Biki morajo biti dobro rejeni, godni za klanje, a pretežki za pleme.

(Prepovedan izvoz.) Prepovedano je še vedno izvažati pšenico in pšenično moko, oves, vole in bike izpod 10. leta, konje in kobile izpod 16. leta, ovce, žrebete, svinje, sveže meso, mast, olje in sladkor. Vlada zgani se!

(Zakaj se ne dovozi dovolj sladkorja?) V Beogradu je sladkorja v izobilju po 13 dinarjev (52 kron), nas pa le neprestano tolažijo, da bo prišel cenejši sladkor, a čaka se z dovozom menda samo za to, da bodo razni špekulantje poprej drago razprodali svoje stare zaloge.

(Carina se zniža.) Finančnogospodarski svet v Beogradu je sklenil, da se zniža carina na nekatere izvozne predmete.

(Svodnen izvoz masti, slanin in prediva) je sklenil finančnogospodarski svet v svoji zadnji seji. Glede svobodnega izvoza pšenice in koruze se bo sklepalo v prihodnji seji.

(Svilarstvo) bo prineslo letos naši državi nad 40 milijonov čistega dobička, za bodoče pa smemo pričakovati še višje dohodke, ker je izdana posebna naredba glede pospeševanja svilarske obrti.

(Veliko tovarno za poljedelske stroje) snujejo v Ptuj. Cene strojem bodo nižje kot ameriškanskim.

(Največja tobačna tovarna naše države) se zgradi v najkrajši dobi v Skoplju.

(Cene vinu v Banatu in na Hrvatskem) silno padajo vsled dobre nove letine. Dobro staro vino se ponuja na debelo že po 12 kron liter.

(Cena medu) na Hrvatskem in v Banatu je padla na 22 kron, ker je letos izredno mnogo tega pridelka.

(Cene mesu in masti v Osijeku) so bile prejšnji teden sledeče: Govedina in teletina po 24 kron, svinjetina po 22 kron, mast po 34 kron, suha slanina po 34 kron, surova slanina po 32 kron kilogram.

(Amerika ogroža naše cene.) Amerika je ponudila Nemcem in Italijanom žito za nižjo ceno, kakor je pri nas.

(Za invalide) se otvori že to jesen v Zemunu tehnična šola, da se bodo učili raznih obrti.

(Državna žrebčarna na Selu pri Ljubljani) razpisuje in objavlja ofertalne licitacije za nabavo potrebnih količin kruha, mesa, ovsa, šena, elame in drv za čas od dne 1. septembra 1920. do dne 31. avgusta 1921. Natančnejši razglas glej v „Uradnem listu deželne vlade za Slovenijo“ št. 90.

(Ofertalne licitacije.) Da se garnizijam na ozemlju Dravske divizijske oblasti zagotove potrebne količine krušnega žita, ovsa in stisnjene slame kakor tudi sena za čas od dne 1. oktobra 1920. do dne 30. septembra 1921., so razpisane ofertalne licitacije. Natančnejši razglas glej v „Uradnem listu deželne vlade za Slovenijo“ št. 91.

(Zastrupljenje pri žvepljenju sodov.) Državno vinarsko nadzorništvo v Mariboru nam poroča, da se je pripetil slučaj, da je kazala oseba, ki je žveplala vinske sode, težke znake zastrupljenja. Preizkušnja je dognala, da so vsebovali žveplalni traki, ki so se pri tem rabili, arzen. Iz zdravstvenih ozirov se mora poraba takega žvepla v kletarstvu zabraniti. Vinogradniki in kletarji se torej s tem opozarjajo, da so pri dobavljanju žveplalnih trakov oprezní ter da jih naročajo pri zanesljivih tvrdkah, ki izdelujejo arzena proste žveplalne trake! V sumljivih slučajih se naj pošljejo tozadevni vzorci v preiskavo državnemu kmetijskokemičnemu zavodu v Mariboru ali v Ljubljani.

V razvedrilo.

(Potres.) Verižnik je izpraznil pri kosilu več steklenic. Ko se je vzdignil, je zaplesalo vse okrog njega. Prestrašen se je zopet vsedel in zaklical: „Otroci, brž po zdravnika, ker lotila se me je potresna bolezen!“

(Višek ponižnosti.) Vlado, ogledujoč mestno knjižnico, je vprašal župana, zakaj so knjige narobe vložene v omarah. Župan: „Visokost, mi vendar ne smemo trpeti, da bi Vam knjige kazale hrbet!“

(Kraljeva milost.) Kralju so sporočili, da živi v njegovi državi mož, ki je bil rojen leta 1821. Kralj, vzradoščen nad tem, je izjavil: „Milostno odredim, da bodi mož že letos 100 let star. Kdo ve, ako bo revež doživel prihodnje leto.“

(Iz norišnice.) Deželni predsednik vpraša zdravnika v blaznici: „Ali se ne pripeti kdaj pomota, da sprejmete v blaznico zdravega človeka?“ Zdravnik: „Brez skrbi! Ako je tak človek nekaj tednov v mojem zavodu, postane gotovo blazen.“

(Židovski post.) Židu so na dan posta ponudili čašo konjaka, ki ga je vljudno odklonil z besedami: „Prvič konjaka sploh nikoli ne pijem, drugič je danes post, ko sploh ne smem ničesar uživati, tretjič sem danes konjak že pil in četrtič — no, pa ga dajte sem, da ne bo zamere!“

(Visoka nagrada.) Prvi Žid: „Moj sin je zapisal dober dovtip in ga poslal šalivemu listu. Pomisli, prijatelj, za vsako besedo je dobil krono!“ Drugi Žid: „Moj sin pa je povedal stražniku nekaj krepkih in vsaka beseda je veljala deset kron.“

Obrtnik.

Obrtnik in politika.

Pod gorenjim naslovom prinaša „Obrtni Vestnik“ v svoji 12. številki članek, v katerem čitamo, da je nastopila v obrtniških vrstah neka „nejasnost“ glede smotra naših stanovskih in strokovnih organizacij. To pa ni res! Predobro nam je še v spominu I. obrtni dan v Kranju, še bolj pa obrtni shod v Borovljah. Prireditel obrtnega dneva v Kranju je bila stanovskodružabnega pomena ter se je zborovanje z veselico vred završilo prav imenitno in obrtnemu stanu v ponos. Enako tudi obrtni shod in veselica v Borovljah. (Glej „Obrtnika“ v „Kmetijskem listu“ št. 31!)

Na obeh zborovanjih je bil glavni poročevalec načelnik „Deželne zveze obrtnih zadrug na Kranjskem“ g. tovariš E. Franchetti. Nepotrebno je poudarjati zasluge, ki si jih je stekel on na polju obrtnostanovske organizacije, ker je to vsakemu obrtniku dobro znano. Vendar pa je treba z ozirom na njegov gori omenjeni članek dati nekoliko pojasnila.

Na zborovanju v Kranju se je sprejelo tudi več resolucij. Predsedstvo takratnega zborovanja se je poverilo predsedniku „Obrtnega društva za Novo mesto in okolico“. Zapisnik zborovanja z resolucijami vred se je naknadno prepisal na stroju in se ga je odposlalo nato v podpis predsedniku zborovanja v Novo mesto.

G. Franchetti povdarja v svojem članku, da *kdor hoče imeti politiko, komur rogovili po glavi poslaniški mandat, tisti naj si ustanavlja politične organizacije na podlagi društvenega ali kakršnega že hoče zakona, veže se naj s poljubnimi političnimi strankami, ustanavlja naj magari tudi samostojne obrtne stranke, le zadružne organizacije naj mu bodo svete*. K temu naj se nam pojasni, kako to, da je prišel na resolucije, ki so bile v Kranju stavljene in sprejete, naslov gotove politične stranke? Na zborovanju ni bilo besede o tem, da bi delovali s kako politično stranko, v resolucijah, ki so se bile odposlale, pa je bila črno na belem stranka vpisana.

Odgovor nam je sicer nepotreben, ker mi to umevamo; ne razumemo pa, da se delo „Obrtne organizacije za Slovenijo“ zdi gotovim gospodom nepotrebno.

Zakaj se je ustanavljala „Samostojna gospodarska obrtna stranka“? Iz žive potrebe, ako hočemo povzdigniti obrtni stan in obrtnika samega, da se sam najprej organizira. Preje se mora dete roditi, potem pride šele na vsto vprašanje, katero šolo bo obiskoval! Obrtniki sami so uvideli, da je potrebna obrtniku tudi lastna stanovskopolitična organizacija. Le njih voditelji so mnenja, da je starokopitna politika za obrtnika najboljša, kar je tudi naš stanovskopolitični „Jugoslovanski obrtnik“ v eni svojih števil zagovarjal (on že ve zakaj!).

Tudi mi stojimo na stališču, da v zadružno delovanje politika ne sme nikdar zaiti, ker bi se s tem stavba podrla. Zato je načelnik obrtne organizacije v Borovljah jasno povdarjal, da namera-

vanega obrtnega stanovskopolitičnega zborovanja, ki naj bi se vršilo meseca septembra t. l. v Celju, *ne sme sklicati „Zveza zadrug“ ali kaka zadruga, marveč le stanovskopolitična organizacija za Slovenijo ali bodoča zveza obrtnih društev*.

V obrtnih društvih naj se obrtnik stanovskopolitično vzgaja, ker tam ima proste roke in svobodno besedo, le da ne zanaša v društvo obrtnemu stanu škodljive politike.

Odgovor, je li potreba obrtnemu stanu zastopstva v narodnem predstavnistvu, so dali obrtniki jasno na zborovanju v Borovljah. Da se od „Obrtne organizacije za Slovenijo“ nihče ne trga za mandat, je jasno iz tega, ker je bil ravno tovariš g. Franchetti sam osebno kot prvi vprašan in naprošen za sodelovanje, kar pa je sam odklonil s pripombami, ki si jih za enkrat obdržimo. Pravilno je, da se ravnaajo zadruga in njih načelniki po obrtnem zakonu. Obrtniki pa hočemo in moramo imeti tudi svobodne organizacije, kjer sta nam dani prilika in možnost, da povemo svojim voditeljem in zastopnikom svoje želje in težnje.

V Borovljah zbrani obrtniki so dovolj jasno povedali, da uvidevajo potrebo močnejšega zastopstva za obrtni stan; zato je žalostna trditve posameznikova, da se kdo lovi za mandatom. Nam je mnogo na tem, da ne bodo različna obrtna zborovanja le reklama za gotove politične stranke. Če pa skličemo kako zborovanje, kjer se že sklepajo resolucije, naj pridejo le-te tudi do veljave in uresničenja.

Mi se ne lovimo za mandati, ker jih lahko z zavednostjo upravičeno zahtevamo. Tem manj pa nas je volja, da bi se lovili za resolucijami, ki romajo z zborovanj v različne uradne koše. Ker sta obrtni shod na Koroškem sklicala „Deželna zveza obrtnih zadrug na Kranjskem“ in „Občeslovensko obrtno društvo v Celju“, se nam je zdelo potrebno, da se oglasi k besedi tudi „Obrtna organizacija za Slovenijo“ ter pojasni tudi tovarišem na koroških tleh, da je potreba, da se organizira obrtni stan v eno celoto, da ne bo preziran in tlaččen, kakor je bil v stari Avstriji. Kakor je potrebna obrtniku stanovska organizacija, prav tako so mu potrebne stanovskopolitične organizacije, a to le potem „Obrtnih društev“.

Obrtna organizacija za Slovenijo.

Obrtniške vesti.

(II. obrtni dan v Kranju) z dopoldanskim zborovanjem in veliko popoldansko ljudsko veselico v „Zvezdi“ priredi „Društvo obrtnikov za kranjski politični okraj“ dne 22. t. m. Obrtniki in obrtna društva, udeležite se v čim večjem številu teh prireditev!

(Obrtni shod) „Obrtnega društva za Novo mesto in okolico“ bo v nedeljo dne 22. t. m. točno ob eni uri popoldne v gostilni ge. Müllerjeve nad novomeškim kolodvorom. Po shodu bo istotam velika vrtna veselica v korist na železnici ponesrečenemu članu „Obrtnega društva“. Obrtna društva, obrtniki in prijatelji obrtnikov od blizu in iz okolice, udeležite se mnogoštevilno te prireditve!

(Poučni zlet obrtniških vajencev v Št. Jernej) namerava prirediti „Obrtno društvo za Novo mesto in okolico“ dne 29. avgusta. Obrtna društva in mojstre naprošamo, da čimpreje pisмено prijavijo tiste svoje vajence, ki bi se zleta udeležili, najkasneje pa do dne 22. avgusta. Enako vabimo na zlet tudi mojstre in njih svoje. Obširnejši spored objavimo pravočasno.

Mali oglasi.

Proda se skoraj nova **vinska preša** in 1 vagon **brinja**. Naslov pove Anončni zavod Drago Beseljak v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje št. 5.

Ženitna ponudba.

Kmeti sin, Slovenec, star 28 let, izobražen v poljedelstvu, želi tem potom v svrhu ženitve znanja s kmetko deklico ali mlajšo vdovo prijaznega obnašanja, ki ima posestvo. Ponudbe s sliko, ki se vrne, prosim poslati na naslov: Mirni dom, poštnošteč Rogaška Slatina, Štajersko. — Popolna tajnost zadržana.

Dražba otave bo dne 22. t. m. ob dveh popoldne na travniku na Karolinski zemlji, t. j. na licu mesta pri Ižanski mitnici.

Prodaj voz (zapravljenca) na štiri rih peresih (oljive osi). Josip Peterca, kolar v Kosezah št. 10, pešta Spodnja Šiška pri Ljubljani.

Dobro izvežbane sodarske pomočnike

sprejemem v trajno delo ob dobri plači. Prav tako sprejemem **vajence** ob prosti hrani, prostem stanovanju in perilu. — Franjo Repič, sodarski mojster v Ljubljani, Kolesarska ulica šte. 18 (Trnovo).

Železniške prage,

bukove in hrastove, prevzame na vsaki postaji egiptovska izvozna družba „Blessko“. Polovica se plača vnaprej, ostanek ob prevzetju. Resne ponudbe z navedbo cene pod „Blessko“ na Anončni zavod Drago Beseljak v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje št. 5.

Učenec iz dobre knétake hiše se sprejme takoj v trgovini J. & M. Kranje na Vrhniki.

Ustanovljeno 1903.
Stampilje
iz kavčuka in kovin.

Katalog franko.

Pečati. Klišeji za tisk. Šablone. Vzdorne tiskalnice. Modeli za predtiskanje perila.

Novo! Datum-stampilje lastnega izdelka.
ANTON ČERNE
graveur
Ljubljana, Dvorni trg šte. 1.

Primešaj krmi Mastin!

V zmislu odloka deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 18. julija 1899., št. 10.595, ki mi ga je mestni magistrat ljubljanski izporočil dne 28. julija 1899., št. 25.255, smejo dietetično sredstvo **Mastin**, redilni prašek za prasiče in za vsako živino, lekarnarji, trgovci, drogist in kramarji prosto prodajati. Mastin je kot prosti obrtni predmet oglašen v Ljubljani, dne 3. avgusta 1900., mag. opr. št. 28.561. — Ako Mastina v lekarnah in trgovinah ne dobite, ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina stane K 30.50 in se jih pošlje poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje (naftol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni in izpuščaj; pri živini uniči garje. Lonček tega mazila velja po pošti K 12.50.

Lekarnar Trnkoci v Ljubljani (Slovenija) zraven rotovža.